

տրաստուած կամ հետզհետէ բարեպաշտներէն նուերուած են: Գանձատան մուտքը միշտ վերապահեալ եղած է, և այնպէս ալ կը շարունակուի ցարդ: Ս. Մինասի արտաքին դրան վրայ Ս. Տեառնեղբոր արծաթի շրջանակի մէջ առնուած մէկ պատկերը կայ, որուն վարի անկիւնը ծունկի եկած է «Հաննա արեղան» եւ ձօնն ալ գրուած է «Յովհան Հաննայի» կողմէն, 1714: Այս պատկերը Յովհ. Հաննէ եպս.ին կենդանագիրն է Շղթայակիրին գործակից և Երուսաղէմացի:

Ս. Մինասի երկաթեայ դուռը 1733ին յիշատակ տուած է մհտ. Սարգիս խալֆան. իսկ նոյն մատրան սատափեայ դուռը յիշատակած է 1737ին Տարսիսիցի մհտ. Մելիտոն և կողակիցը հաճի նազլու:

Յաջորդ սրբավայրին նկարագրութիւնը ընելէ յառաջ պէտք է յիշել Ս. Մինասի մատրան ծագումը և գիտնոց պատմական տեղեկութիւնը: Ե. դարուն Կիւրեղ Սկիւթուպոլսեցին իր Եւրիւմիտի Վարֆին մէջ կը յիշէ այս սրբավայրը, որ հիմնարկուած է Եւդոկիսիա Թագուհիին մէկ մերձաւորին կողմէն: Եւդոկիսիա և իրենները այն ատեն ունէին միաբնակ հաւատքը: Սկիւթուպոլսեցին կը յիշէ նաև թէ Ս. Մինասի մատրան քով հաստատուած էր կուսանոց մը հովանաւորութեան տակ Թէոդոս պատրիարքին՝ որ հակառակ Գաղկեղոնիկ Յորնաղի գահակալած էր Երուսաղէմի Աթոռին. նոյն դարուն այս սրբավայրին, անտարակոյս Ս. Գլխադրին ալ, վանահայր կարգուած էր հայագրի Մելիսեանցի Անդրեաս, որ եղբայրն էր այն երկու եպիսկոպոսներուն՝ որ կ'ապրէին Եւթիմիոսի վանքին մէջ, և որ ապա կոչուեցան բարձր աթոռներու (Génier, Vie de Saint Euthyme le Grand, էջ 284), և որոնց վրայ պիտի գրենք զիրքիս յետագայ մասերուն մէջ: Եթէ ուշի ուշով քննենք Ս. Մինասի մատրան կառուցուածքը ու ա՛նոր վերնայարկ Ս. Առաքելոց մատրան արեւելեան ճակատը՝ պիտի համոզուինք թէ արդարև նոյն մատուռն շատ հին դարերէն մեզ կը հասնի, և մատրան կառուցուածքին մէջ Սինայի եկեղեցիին հետ մեծ նմանութիւն կը տեսնուի, արեւելեան ճարտարապետութեան տեսակէտով:

Ս. Մինասի անուամբ այս մատուռը իբր կրօնական հին չէնք Երուսաղէմի մէջ միակն է եւ հիւսիսի կողմէն կցուած է Ս. Յակոբայ եկեղեցոյն: Մեր համոզումով թէ այս մատուռն և